

МЕДИА МОНИТОРИНГ

10 ФЕВРУАРИ 2025 г.

Член на:

Bureau of
International Recycling

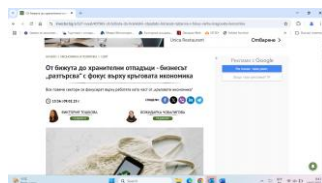

Източник: [Investor.bg](https://www.investor.bg)

Заглавие: От бижута до хранителни отпадъци - бизнесът „разтърсва“ с фокус върху кръговата икономика

Все повече сектори се фокусират върху работата като част от „кръговата икономика“

Линк: <https://www.investor.bg/a/527-svyat/407965-ot-bizhuta-do-hranitelni-otpadatsi-biznesat-raztarsva-s-fokus-varhu-kragovata-ikonomika>

Текст: От бижута и дрехи до хранителни отпадъци – все повече сектори се фокусират да работят като част от кръговата икономика, стремейки се да разхищават по-малко отпадъци – и да извличат финансови ползи от това, пише CNBC.

Нарастващите разходи за суровини и стремежът към намаляване на въглеродните емисии може би означават, че подобен тип работа става

„критична“, посочва Goldman Sachs, която прогнозира, че световната икономика може да извлече ползи в размер на 4,5 трлн. долара до 2030 г.

Какво представлява кръговата икономика?

Простичко казано кръговата икономика се отнася до процеса на повторно използване, поправка или рециклиране на продукти, като отпадъците се свеждат до минимум.

„Кръговата икономика не е свързана с малки, постепенни промени в сегашната ни система, а с пълна трансформация на начина, по който работи цялата система“, казва Рениера О'Донъл, изпълнителен директор на Ellen MacArthur Foundation – благотворителна организация, която изследва и популяризира кръговата икономика.

„Кръговата икономика следва три принципа, които се ръководят от дизайна – елиминирание на отпадъците и замърсяването; завъртане на продукти и суровини при най-високата им стойност; и регенериране на природата“, добавя тя.

Китайската компания Deartree например купува и обновява употребявани офис мебели и след това ги продава или отдава под наем на компании като Microsoft, Tencent и Starbucks. Нидерландската компания De Clique пък събира хранителни отпадъци като утайка от кафе и ги продава на компании, които ги превръщат в нови продукти.

Дори градовете се стремят да станат „изцяло кръгови“, като Глазгоу се ангажира да постигне това до 2045 г., а Амстердам - до 2050 г.

Работата по този начин може да означава промяна в начина на мислене. Американската компания за бижута Sonalore твърди, че „разтърсва“ индустрията, прилагайки необичаен бизнес модел: тя ще изкупува обратно своите изделия от клиентите, когато те вече не ги искат, като гарантира, че ще плати пазарната цена на златото минус такса от 15%.

За Нидхи Сингхви, съосновател и главен изпълнителен директор на компанията, този вид модел работи най-добре за продукти с висока стойност – например луксозни часовници или автомобили. „Успешните бизнес модели в кръговата икономика зависят от три компонента: ценни базови активи, прозрачно ценообразуване или [справедлива] цена, определена от силите на търсенето и предлагането, и ефективни механизми за препродажба“, казва тя.

Сингхви, която живее в Калифорния, добавя, че младите хора там „дълбоко се интересуват от устойчивото развитие“. „Те се задълбочават [в темата] и задават въпроси за източниците и веригата на доставки и преценяват въздействието на това, което купуват, върху околната среда“, каза тя.

Освен това милениалите (родените между 1980-1995 г. – бел ред.) са по-малко заможни от родителите си и затова мислят „повече като инвеститори“, когато пазаруват, взимайки предвид стойността на препродажба на дрехи и аксесоари, казва Сингхви.

Всъщност пазарът на дрехи втора употреба ще достигне 350 млрд. долара в световен мащаб до 2028 г., което е увеличение спрямо сумата от 264 млрд. долара през тази година, и ще расте три пъти по-бързо от пазара на дрехи като цяло, показва доклад на сайта за препродажба на дрехи ThredUp.

Инвестиране в кръговата икономика

Според Goldman Sachs намирането на компании, в които да се инвестира и които работят по този нов начин, може да се окаже трудно поради липсата на оповестяване на информация, свързана с кръговата икономика. Банката публикува разширен списък на „Приемащи и позволяващи решения в областта на кръговата икономика“ през 2024 г., добавяйки около 150 глобални компании към списъка до общо 875 поради „забележителното увеличение“ на подобни оповестявания.

Акциите на най-добрите според нея компании, които съгласуват бизнес моделите на кръговата икономика с приходите, са се представили по-добре от по-широкия индекс MSCI ACWI на големите и средните компании между 2021 г. и юли 2024 г., заяви банката.

Базираният в Сингапур производител SMC Corporation, който произвежда индустриално оборудване и се фокусира върху продукти, намаляващи емисиите и суровините, е в списъка на Goldman на компаниите с „високо качество“ на кръговата икономика с рейтинг за покупка на акциите. В списъка е и китайската фирма Lenovo, както и американската компанията Waste Management и френската Veolia.

Всъщност няколко регламента на Европейския съюз изискват кръговата икономика да бъде включена в дизайна на продуктите, а ЕС има планове за действие, насочени към неща като пластмаси, текстил и хранителни отпадъци.

Борба с изхвърлянето на храна

Според доклад на Програмата на ООН за околната среда (UNEP) за 2024 г. разхищението на храни е „пазарен провал“ и „екологичен провал“, като всеки ден в света се изхвърлят 1 млрд. ястия. В същото време над 700 млн. души са засегнати от глад всеки ден, според доклада на ООН.

Програма на Ellen MacArthur Foundation има за цел да се справи с този проблем. Групата ще обяви подробности за хранителните продукти, които са произведени в съответствие с принципите на кръговата икономика, като при

производството им са взети предвид неща като биоразнообразие и използване на вода.

„Понастоящем начинът, по който се създават нашите храни, означава, че ние пречупваме природата, за да произвеждаме храна, но можем да вземем различни решения при създаването на храната, така че природата да процъфтява“, казва О'Донъл.

Това е тема, която е близка до сърцето на специалиста по продоволствена сигурност Матю Тан вече повече от две десетилетия. „Ако сте видели какво е преживяла бедната земя, да кажем, през последните 100 години, ще се съгласите с мен, че ако не започнем да разглеждаме тази кръгова икономика и начина, по който се занимаваме със земеделие, [бъдещето] няма да изглежда никак, никак светло“, каза Тан пред CNBC чрез видеовръзка.

Тан участва в няколко базирани в Сингапур компании за селскостопански технологии, които имат за цел да произвеждат храни по устойчив начин, включително KosmodeHealth, която извлича протеини от отработени ечемични зърна за производство на юфка.

В Сингапур правителството разширява изискванията си за оповестяване на информация за устойчивостта, като Сингапурската фондова борса задължава финансовите, селскостопанските и енергийните индустрии да докладват за своите политики и цели по отношение на климата от 2024 г. нататък. Тази година са включени и секторите строителство и транспорт.

Тан казва, че инвеститорите задават все повече въпроси относно оповестяванията за климата, добавяйки, че очаква „промяна“ на паричния пазар към устойчивостта.

„Стойността на облигациите, особено на тези, свързани с устойчивостта, те ще заемат предна позиция. Тя ще става все по-важна“, каза Тан.

За предприемача в областта на бижутата Сингхи кръговите модели могат да бъдат приложени в множество индустрии. „Ето какво ме вълнува като основател: ние вече знаем, че тези модели работят. Истинското предизвикателство и възможност е да пренесем това мислене в традиционно непрозрачни индустрии чрез технологии и прозрачност“, каза тя.

Източник: [Mediapool.bg](https://www.mediapool.bg)

Заглавие: Половината софийски отпадъци стават за рециклиране, но отиват на боклука

Линк: <https://www.mediapool.bg/polovinata-sofiyski-otpadatsi-stavat-za-retsiklirane-no-otivat-na-bokluka-news367855.html>

Текст: Половината от изхвърляните всяка година в София около 400 000 тона битови отпадъци подлежат на рециклиране. Те обаче не се преработват, тъй като са смесени с битовите боклуци като остатъци от храни и се замърсяват.

В същото време трите организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки, които отговарят за цветните контейнери за разделно събиране, отчитат, че събират едва 26 000 тона опаковки от почти двумилионна София. Част от тези отпадъци отново попадат на депото за боклук на Столичната община, защото не подлежат на преработка.

Данните обяви в петък столичният зам.-кмет по екологията Надежда Бобчева. По думите ѝ причина номер едно хората да не събират разделно е, че в близост до домовете им няма цветни контейнери.

Повече цветни кофи, ама друг път

Миналата година Столичният общински съвет гласува нови изисквания към системите за разделно събиране, които трябваше да се прилагат при новите договори с организациите за оползотворяване. Правилата обаче са обжалвани от организациите и така и не са влезли в сила. Кога ще приключи съдебният спор никой не може да прогнозира. Практиката показва, че може да отнеме и години.

Според правилата трябва да се поставят повече кофи за хартия, пластмаса, метали и стъкло в целия град. Освен това навсякъде трябва да се ползват системи с три контейнера - жълт, зелен и син. В момента колко да са кофите решават организациите, които ги поставят и събират. Така в някои квартали системата е с два контейнера, в други с три.

Повече боклук - по-голяма такса смет

В същото време Столичната община иска да стимулира максимално разделянето на отпадъците при източника. Аргументът е, че ако опаковките се изхвърлят разделно, боклуците в общите кофи за битова смет ще намалеят. А от там ще спаднат и разходите на общината за събиране, преработка, оползотворяване и изхвърляне на боклука.

Тези разходи пък се финансират основно от приходите от такса смет, плащана от гражданите и бизнеса. Така в идеалния случай колкото по-малко боклук има в сивите контейнери, толкова по-малко би плащала общината за него и толкова по-ниска би била и такса смет за хората. Реалността обаче е различна. В последните години парите за осигуряването на чистотата в София непрестанно

растат. Така за 2025 г. бюджетът за това е над 300 млн. лева., което е с 65 млн. лева повече спрямо предходните години.

Мижав интерес

Проблемът с разделното събиране и рециклирането продължава от години и така до момента решение не е намерено. Според зам.-кмета по екологията ефективността на системата сега е такава, че една от организациите по оползотворяване събира 10 000 тона материали на година и 4000 тона или 40% от тях пак завършват на сметището към завода за отпадъци на столицата.

Обяснението на организациите е, че това са материали, които никой не иска да купи, коментира директорът на завода Николай Савов. Той даде за пример и проблем с изкупуването на по-нискокачествена пластмаса, събрана при обработката на сметта в съоръжението. "Няма желаещи да вземат смесената пластмаса, въпреки че я пуснахме на символичната цена от 4 лева на тон", коментира Николай Спасов. Добави, че все пак заводът е продал рециклируеми материали за над 2 млн. лева за миналата година.

Такса смет на човек

Липсата на добре работещи системи за разделно събиране, както и на достатъчно граждани, които да разделят рециклируемите отпадъци от битовите, реално ще се отрази пряко на "джоба" на софийските данъкоплатци. Ако няма поредно отлагане, от 2026 г. такса смет и в столицата, и в цялата страна трябва да зависи от количеството, изхвърлени в сивите кофи боклуци, за които общината харчи пари.

Това трябваше да се случи още от тази година, а общината имаше намерение таксата вече да се определя според броя на живеещите в дадено жилище или работещите в офис. Другите два варианта са точно изчисление на количеството, изхвърлено от всяко домакинство, или пък система с чували, чиято цена всъщност е такса смет.

Според експертите в Столичната община обаче тези два варианта на този етап са неприложими особено за кварталите с блокове. И макар да няма крайно решение кой точно метод за смятане на такса смет ще се използва от догодина, то най-вероятно тя ще се плаща на човек. Възможно е друг вариант да бъде избран в райони с повече къщи или по-малки жилищни сгради, където изчисляването на количествата хвърлен боклук от едно домакинство е възможно.

Новата такса смет вероятно ще доведе до поскъпване на разхода за жилищата, в които живеят повече хора. Поевтиняване може да има за хора, които живеят сами в апартаменти с висока данъчна оценка, тъй като в момента такса смет е 1.6 на хиляда от тази оценка.

Общината пита, хората смятат

Преди да се вземе крайно решение за изчисляването на новата такса смет, Столичната община ще се опита да събере максимално много информация от хората и фирмите за броя на живеещите или работещите в имот и генерираните от тях отпадъци.

От 1 февруари на сайта на местната администрация са публикувани декларации за обявяването на тази информация. Попълването им е доброволно, а реалната кампания за събирането на информацията ще започне, след като се разработят насоки за това как хората да изчислят количеството на отпадъците си и се направи възможност за онлайн подаване на документите, стана ясно от обясненията на Надежда Бобчева.

Партидите, по които се плаща такса смет в София, са над 860 000. Данните ще се събират до края на септември, а в началото на ноември общината би трябвало да представи и решението си за новата такса за битовите отпадъци.

Дори и данните в декларациите да са неверни, общината има начини да засече информацията през съществуващите бази данни за населението, например.

Източник: Technews.bg

Заглавие: Космическите отпадъци застрашават авиацията

Затваряне на въздушното пространство е нова реалност, поради падащи отломки от ракети

Линк: <https://technews.bg/article-166079.html>

Текст: Учените обръщат все по-голямо внимание на проблемите, свързани с космическите отпадъци. Скорошно проучване на Университета на Британска Колумбия (UBC) разкри тревожна статистика: всяка година има 26% шанс космическите отпадъци от ракети да влязат отново в атмосферата и да преминат през натоварена полетна зона.

Макар че вероятността отломки да се сблъскат директно със самолет е изключително ниска, проучването подчертава, че рискът неконтролираните космически отпадъци да попречат на полетите и да създадат допълнителни разходи за авиокомпаниите и пътниците е реален.

Случаите, в които космическите отпадъци нарушават въздушния трафик, далеч не са необичайни. През 2022 г. повторното влизане в атмосферата на 20-тонен ракетен фрагмент принуди испанските и френските авиационни власти да затворят части от въздушното си пространство. С нарастващите изстрелвания на ракети, изследователите на UBC призовават политиците да предприемат действия.

„Неотдавнашната експлозия на SpaceX Starship малко след изстрелването демонстрира предизвикателствата, свързани с необходимостта от внезапно затваряне на въздушното пространство. Властите създадоха забранена за полети зона за самолети, принуждавайки много от тях да се обърнат или да променят маршрутите на полетите си. И това беше ситуация, в която имахме информация къде е вероятно да паднат отломките от ракетата, което не е случай с неконтролирани отломки, навлизащи в атмосферата от орбита“, казва първият автор на изследването, докторантът по интердисциплинарни изследвания Юън Райт, цитиран от Scientific Reporter.

Изследователите са използвали данни за броя на самолетите в най-натоварения ден на 2023 г. и са ги сравнили с вероятността частите на ракетите да влязат отново на различни нива на въздушния трафик, изчислена въз основа на данни от десетилетие. Денвър, Колорадо, е имал най-висока плътност на въздушния трафик този ден, с около един самолет на всеки 18 квадратни километра.

Използвайки тази стойност като пикова, учените изчисляват вероятността космическите отпадъци да навлязат отново в атмосферата над различни прагове на гъстота на въздушния трафик. Когато разгледали региони с 10 процента или повече пикова гъстота на въздушния трафик – като въздушното пространство Ванкувър-Сиатъл – те открили 26 процента шанс на година космическите отпадъци да навлязат отново в това въздушно пространство.

„Забележително е, че въздушното пространство над Южна Европа, затворено през 2022 г., е било само на 5 процента от пика си. „Има 75 процента шанс за повторно навлизане в такива региони всяка година по целия свят“, добавя Райт.

През 2024 г. е имало 258 успешни изстрелвания на ракети и рекордните 120 неконтролирани повторни влизания на ракетни отломки, като над 2300 ракетни тела все още са в орбита. Същевременно, броят на въздушните пътници се очаква да се увеличи с близо 7% през 2025 г., според Международната асоциация за въздушен транспорт.

Изследователите също така изчисляват годишната вероятност от сблъсък между космически отпадъци и самолет – тя е 1 на 430 000. Когато космическите отпадъци навлязат в натовареното въздушно пространство, авиационните власти или поемат рискове и позволяват на полетите да продължат, или предприемат действия, като пренасочват полетите, или затварят въздушното пространство.

„Но защо властите изобщо трябва да вземат такива решения? Неконтролираното повторно навлизане на телата на ракетите е проектен избор, а не необходимост. Космическата индустрия ефективно изнася риска си върху авиокомпаниите и пътниците”, казва съавторът на изследването д-р Арън Боли, доцент по физика и астрономия.

Вместо това индустрията може да използва ракети, предназначени да навлязат отново в атмосферата по контролиран начин след употреба, падайки безопасно в океана, но това решение изисква колективни международни действия, коментира съавторът на изследването д-р Майкъл Байърс, професор по политически науки в UBC.

Проучването на UBC подчертава необходимостта от действия за справяне с проблема с космическите отпадъци. С нарастването на космическата дейност и увеличаването на броя на полетите, рисковете, свързани с неконтролираното повторно навлизане на космически отпадъци в атмосферата, само ще се увеличат.

Източник: Вести

Заглавие: Златна река от токсични отпадъци се излива от смъртоносна минна катастрофа в Южна Африка

Каква е причината може да прочетете в следващите редове

Линк: <https://www.vesti.bg/lyubopitno/zlatna-reka-ot-toksichni-otpadyciv-iuzhna-afrika-6220149>

Текст: На зловеща сателитна снимка се вижда златна река от потенциално токсични отпадъци, която се извира в околността след смъртоносна катастрофа в диамантена мина в Южна Африка.

На 11 септември 2022 г. язовирна стена в диамантената мина в Джагерсфонтейн внезапно се срутва, изпускайки поток от минни отпадъци, известни като хвост, който преминава през покрайнините на града и се разпростира в околността, според данни на Обсерваторията на Земята на НАСА.

В резултат на бедствието загинаха най-малко трима души, а около 40 бяха ранени, съобщи тогава агенция Блумбърг. Наводнението също така разруши десетки къщи, повреди кули за мобилни телефони, затвори пътища, временно замърси питейната вода и отнесе стотици овце, съобщи Ройтерс.

На снимката се вижда срутеният участък в южната стена на язовира. Оттам хвостохранилището се спуска по склона на хълма в огромна вълна с ширина 1 миля (1,6 км), която в крайна сметка се влива в близкия язовир Wolwas, преди да се излее в съседната река Просеспрут.

Друга въздушна снимка на мястото, направена в деня преди бедствието, помага да се покаже мащабът на отрищения поток.

Общо изсъхналите хвостохранилища са покрили около 10 квадратни мили (26 квадратни километра) земеделска земя. Според Обсерваторията на Земята части от река Просеспрут също изглежда са се разширили, което предполага, че потокът от минни отпадъци може да е разрушил бреговете на реката.

Не е ясно дали част от хвостохранилището остава в района, но първоначално експертите прогнозираха, че изсъхналите отпадъци бързо ще се разпаднат и ще бъдат отнесени от вятъра или отмити от дъжда.

Токсично злато

Хвостохранилищата представляват кална смес от прах, натрошена скала, вода и други странични продукти, останали от минното дело, според Earthworks, базирана в САЩ организация с нестопанска цел, която подкрепя общности, засегнати от минното дело и добива на изкопаеми горива.

Според Earthworks излишната кал често съдържа следи от метали като мед, живак, кадмий и цинк, както и други съединения, включително петрол, сярна киселина и цианид. Тази смес прави сместа да изглежда златна, когато се гледа отгоре, но също така я прави потенциално смъртоносна за животните.

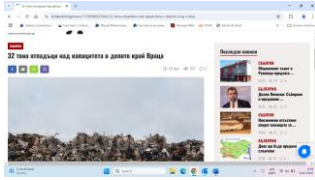
Диамантената мина, която някога е била най-дълбоката ръчно изкопана дупка в света, също е повредена от наводнението и не е отворяла отново след бедствието. Не е ясно дали някога ще стане.

По данни на Музея на диамантите в Кейптаун в мината са добити два от осемте най-големи диаманта в света - диамантът „Екселсиор“ и диамантът „Райц“, известен още като диамант на златния юбилей.

[Източник: Конкурент](#)

Заглавие: 32 тона отпадъци над капацитета в депото край Враца

Линк: [https://www.konkurent.bg/news/17390988323042/32-tona-otpadatsi-nad-
kapatsiteta-v-depoto-kray-vratsa](https://www.konkurent.bg/news/17390988323042/32-tona-otpadatsi-nad-kapatsiteta-v-depoto-kray-vratsa)

Текст: Отпадъците, депонирани на клетка 2.1 в депото за твърди битови отпадъци край Враца, са надхвърлили с 32 тона капацитета на мястото. От началото на експлоатацията там са извозени и събрани 217 719 тона. Само през трите последни месеци на 2024-а - октомври, ноември и декември, след отделяне на вторичните суровини в клетката са депонирани над 5 хиляди тона. Освен това, на депото край село Костелево са събрани над 200 тона неопасни отпадъци от фирми, по силата на сключени с община Враца договори.

От общото дружество на общините Враца и Мездра – "Екопроект" отчитат, че последното тримесечие на 2024 година компанията е реализирала печалба в размер на 23 690 лева.